

Werken mee aan dit nummer:

Rudi Bloemen, Ellen Hendrix, Katrien Franssens, Jef Lingier, Claudia Mellebeek, Peter Meeuwissen.

Coördinatie:

Peter Meeuwissen en Lucrece Ory

Foto's: RIMO Limburg

Vormgeving: Kristel Moors

Druk: Drukkerij Aerts

RIMO LIMBURG - Marktplein 9 B21
3550 Heusden-Zolder - tel: 011/22.21.96
fax: 011/22.94.31 - www.rimo.be

SAMEN IN DE COMPUTERLES

BILZEN

De buurtwerking in de sociale woonwijk Gansbeek vernam van een aantal allochtone ouders dat zij problemen hadden om hun kinderen op te volgen in het lager onderwijs, waar de PC steeds meer z'n intrede doet. Daarom deden ze beroep op het project @atlas, dat elders in Bilzen al computerinitiatie organiseerde. @atlas was graag bereid om haar materiaal en ervaring ter beschikking te stellen. De plaatselijke moskee bood ruimte aan voor de lessen. Een ideale gelegenheid om het intercultureel gehalte van de buurtwerking te versterken. Een @atlas-medewerkster met Marokkaanse roots ging op pad om deelnemers te rekruteren, waarbij uitdrukkelijk gemikt werd op een gemengd publiek van allochtone en autochtone cursisten. Door samen les te volgen ontstaat een vertrouwdheid met elkaar. Dit project focust niet op etnisch-culturele verschillen, maar op gemeenschappelijke behoeften. Precies daardoor biedt het mooie kansen om elkaar te leren kennen en waarderen.

BUURTWERKER SPEELT POSTBODE...

... OM KENNIS TE MAKEN MET BUURT EN BEWONERS

BERINGEN - Sinds enkele maanden is in Beringen-Mijn een tweede postbode aan de slag. Buurtwerker Patrick Moons brengt postkaarten met de groeten van bewoners naar hun burens. Hij startte zijn ronde met een bezoek bij vijf willekeurige gezinnen, die hij vroeg een kaartje te schrijven naar telkens een ander gezin uit de buurt.

"Ik ga op bezoek met een korte vragenlijst. Uiteindelijk monden de gesprekken telkens uit in een gezellige babbel. Na afloop maak ik een postkaart met een foto van het betreffende gezin op een plek die voor hen op één of andere manier betekenisvol is. Zij schrijven vervolgens een boodschap op de postkaart, en met die kaart trek ik dan naar het gezin waarnaar ze mij doorverwezen. Zo maak ik spelenderwijs kennis met de bewoners, peil ik naar kwaliteiten en ga ik na waar de buurt van wakker ligt" aldus Patrick. Dankzij deze methode is het ijs onmiddellijk gebroken en loopt de ketting

telkens verder naar een nieuw gezin. Op die manier wil Patrick een 30-tal gezinnen bezoeken voor einde augustus. In september nodigt hij alle bezochte gezinnen uit op een toonmoment, waar hij de verzamelde informatie terugkoppelt en de postkaartketting visueel voorstelt. "Hopelijk kunnen we dan ook starten met het aanpakken van knelpunten die in de bezoeken tot uiting kwamen. De kwaliteiten van de mensen die ik ontmoet heb, kunnen daarbij van pas komen."

"Waarschijnlijk zal ik het daar niet bij laten en de ketting verder zetten om steeds nieuwe contacten te leggen."

BUURTWERK MEULENBERG

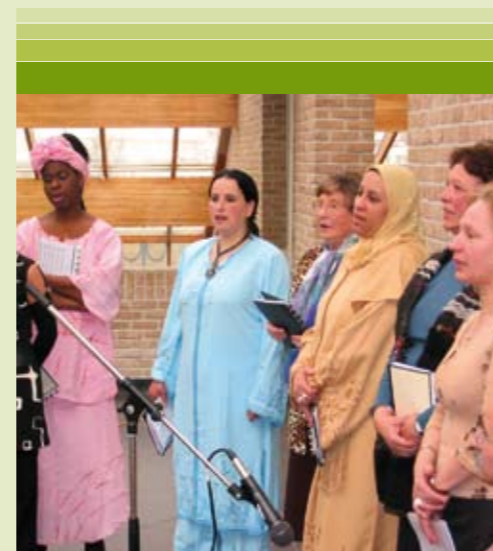
"WE ZIJN NIET KRAMPACHTIG BEZIG MET MENGEN"

HOUTHALEN-HELCHTEREN - In de mijncité van Meulenberg wonen meer dan 20 nationaliteiten samen. Dat de buurtwerking er een heel gemengd publiek bereikt, is dan ook vanzelfsprekend.

"Soms werken we uitdrukkelijk per nationaliteit apart" vertelt buurtwerkster Brigitte Motmans. "Bijvoorbeeld bij vormingsessies voor senioren, migranten van de eerste generatie. Als je wil dat de informatie goed overkomt, dan moet je zorgen dat de mensen het verstaan. Maar ontmoetingsactiviteiten, zoals ons koffiecafé, die lopen hier spontaan gemengd, met verschillende nationaliteiten samen. Wij zijn niet krampachtig bezig met mengen."

Ook vrouwenorganisatie Dunya is een etnisch gemengde aangelegenheid. "Dunya betekent 'wereld', zowel in het Turks als in het Arabisch" vertelt Khadija Mamdouh. "Het zijn o.a. vrouwen die

doorgestroomd zijn vanuit de taallessen van basiseducatie. We doen uitstappen en organiseren o.a. vorming en kooklessen. Koken voor een groep is niet evident. Het vraagt een zeker zelfvertrouwen. Door zo'n activiteiten maken de vrouwen een persoonlijke groei door."

Het Allomtonenkoor van buurtwerk Meulenberg verenigt vrouwen van verschillende leeftijden en origines.

KLEUR-RIJK IN DE WIJK

BUREN MET VERSCHILLENDE CULTUREN

In sommige wijken waar het buurt-opbouwwerk actief is, neemt het aandeel allochtonen om allerlei redenen toe. Tezeldertijd lijken de contacten tussen mensen van verschillende origine af te nemen. Doordat dreigt een etnisch-culturele segregatie te ontstaan. De projectoproep "Managers van diversiteit" van minister Keulen, bood ons de gelegenheid om een project te ontwikkelen dat de interculturele burenelaties in concentratiewijken oprikt.

Mensen die eenzelfde taal, cultuur en achtergrond gemeen hebben, zoeken elkaar op. Dat is begrijpelijk. Maar als er geen of weinig contacten meer zijn met andere bevolkingsgroepen, creëert dit afstand en zelfs weerstand ten aanzien van hun groep. Het is een proces dat zich haast onzichtbaar lijkt te voltrekken in sommige buurten. Ook het buurtwerk lijkt niet overal bij machte om verschillende bevolkingsgroepen gelijktijdig ten volle te betrekken in haar werking.

RIMO Limburg ging daarom de uitdaging aan om in twee wijken met relatief grote allochtone groepen - nl. Kolderbos (Genk) en Beringen-Mijn - de interculturele contacten te stimuleren. We willen er tevens lering uit trekken voor de aanpak van het buurtopbouwwerk elders in de provincie.

Twee sporen

Het project bewandelt in beide wijken twee sporen tegelijkertijd: een projectmedewerkster tracht enerzijds samenwerking en uitwisseling tussen allochtone en autochtone verenigingen te stimuleren. Beide wijken hebben immers een goed ontwikkeld verenigingsleven, dat deels op etnisch-culturele basis georganiseerd is. Anderzijds richt het

project zich op de interculturele contacten tussen burens. Daarvoor hebben we de 'T-aanpak' ontwikkeld: een speelse en informele ontmoeting van vrouwen die in dezelfde buurt wonen. De T staat voor de theedrank, maar ook voor Tupperware. Meer daarover op blz. 2.

Daarnaast willen we de spots zetten op andere projecten die gelijkaardige doelstellingen nastreven. De projecten 'Toon & Toon' en 'Gezien?' bijvoorbeeld, waarover u elders in dit blad kan lezen.

Duurzame resultaten?

Na zes maanden werking kunnen we stellen dat het project zijn doelstellingen bereikt, al blijft het moeilijk om te voorspellen hoe één en ander evolueert als de inspanningen nu gestaakt worden. De T-bijeenkomsten zijn in principe eenmalige interculturele ontmoetingen. Kunnen eenmalige ontmoetingen tot duurzame interculturele relaties leiden? Een deelnemster uit Kolderbos zei het zo: "dat spel hebben we inderdaad maar één keer gespeeld, maar als we mekaar nu tegen komen in de Aldi, dan beginnen we onmiddellijk weer te praten."

Opvallend is dat heel veel deelnemers mekaar voordien slechts heel oppervlakkig

kenden en nog nooit een echt gesprek gevoerd hadden, hoewel ze al jaren in dezelfde buurt wonen, soms zelfs in hetzelfde appartementsblok. De T-aanpak fungeert duidelijk als ijsbreker, of als alibi om voor het eerst bij mekaar over de vloer te komen. Zowel de gastvrouwen als de deelnemers zijn opvallend enthousiast over de aanpak en sommigen vragen naar een vervolg. RIMO wil nu een vrijwilligerswerking opzetten van gastvrouwen die zelf met de methodiek aan de slag gaan.

De buurtwerkers in de beide wijken merken dat de aanpak leidt tot een verbreding van de sociale netwerken van zowel migrantenvrouwen als autochtone vrouwen. Maar de duurzaamheid van relaties kan je natuurlijk moeilijk meten, laat staan programmeren. In die zin kan dit niet uitgedrukt worden in concrete resultaten of streefcijfers.

De buurtwerkers geven aan dat ze ook zelf veel meer allochtone vrouwen hebben leren kennen dankzij het project. Zij proberen deze mensen blijvend te betrekken in de reguliere buurtwerking, wat de interculturalisering van de buurtwerking ook versterkt.

De T-aanpak fungeert soms als alibi om voor het eerst bij mekaar over de vloer te komen.

T-AANPAK OVERBRUGT INTERCULTURELE VERSCHILLEN

De T-aanpak is afgeleid van de Tupperware verkoopstechniek: een gastvrouw nodigt burens en vriendinnen uit voor een demonstratie (in ons geval een gesprek over interculturele burensrelaties) en krijgt daarvoor een beloning. De deelnemers gaan dus niet naar huis met plasticen potjes, maar met nieuwe inzichten ... en vaak ook nieuwe vriendschappen.

Gastvrouwen

Het project doet beroep op gastvrouwen, die bereid zijn om hun huis open te stellen en mensen uit te nodigen van verschillende origines. We vragen hen om minstens zes mensen van minstens twee verschillende origines uit te nodigen. Tot nu toe is dat telkens heel goed gelukt. Er zijn zelfs al sessies doorgegaan met deelnemers van zes verschillende origines. De diversiteit in de groepssamenstelling staat garant voor een boeiend gesprek. De gastvrouw zorgt voor koffie/thee en koekjes en krijgt als beloning een mand met voedingsproducten uit verschillende culturen.

Methodieken

De T-sessies krijgen vorm via een speltechniek. In overleg met de

gastvrouwen kiezen we voor een gepaste methodiek: het reminiscentiespel, het waarden- en normenspel of uitwisseling over culturele omgangsvormen en tradities bij overgangsruten.

Het reminiscentiespel is ontwikkeld door buurtwerk Meulenberg. De deelnemers halen aan de hand van foto's en voorwerpen herinneringen op over vroeger. Op die manier zoeken ze naar gemeenschappelijke ervaringen.

Het waarden- en normenspel is gebaseerd op het babbelspel, ontwikkeld door het Centrum voor Informatieve Spelen. Het is een soort ganzenbord dat vertrekt vanuit stellingen. De thema's en stellingen zijn door ons aangepast aan de doelstelling van het project: interculturele ontwikkeling. Het gaat over onderwijs en opvoeding, geloof, samenleven en gemeenschap, werken en wonen, foto's en varia. In de rubriek varia komt o.a. gezondheid, vrije tijd, geschiedenis en politiek ter sprake. Er zijn ook kaartjes met foto's van typische aspecten van de wijk (bijvoorbeeld de moskee in Beringen-Mijn of de appartementsblokken van Kolderbos), maar ook de foto's van het project "Gezien?" in Waterschei (zie blz. 7) komen hierin voor.

Bij de uitwisseling over overgangsruten vragen we aan de deelnemers om zelf foto's van overgangsruten (geboorte, huwelijk, overlijden, ...) van hun eigen

familie mee te brengen. Dat maakt dat de gesprekken over heel concrete zaken gaan en de gangbare clichés overstijgen. De laatste aanpak blijkt in praktijk hoogdrempeliger dan de twee eerste.

Elk van deze methodieken levert boeiende gesprekken op over gelijkenissen en verschillen. Maar het gaat niet om gelijk halen. Het gaat niet om juist of fout. We ondervinden in dit project dat, als mensen mekaar persoonlijk leren kennen, culturele verschillen de verstandhouding niet langer in de weg staan.

"Vroeger was de wereld voor mij heel klein. Tot ik 18 jaar was, heb ik alleen maar mijn dorp gezien. Ik wist wel dat er ook andere landen bestonden, maar ik wist niet dat er ook andere mensen bestonden. Tot ik naar België kwam... Hier heb ik gezien dat er ook andere mensen en andere culturen bestaan. Hier heb ik andere culturen leren kennen".

De deelnemers halen aan de hand van foto's en voorwerpen herinneringen op over vroeger.

OVER GRENZEN HEEN

"ALS JE MEER WEET OVER ELKAAR, GA JE MEKAAR OOK MEER RESPECTEREN"

GENK, BERINGEN - Kolderbos en Beringen-Mijn hebben een bloeiend verenigingsleven, dat voor een groot deel op etnisch-culturele basis georganiseerd is. Het leek ons de moeite waard om uitwisselingen te organiseren tussen allochtone en autochtone verenigingen. Een sfeerbeeld van enkele activiteiten.

Zoveel werk, tijd en geld!

In Beringen-Mijn brachten leden van de Pakistaanse vereniging en samen met Turkse leden van het buurtcomité uit de Waterstraat een bezoek aan de Mijncathedraal St. Theodardus. Het was de eerste keer dat zij er binnenkwamen. Een gids vertelde enkele interessante anekdotes over de mijnperiode en liet de bezoekers de imposante architectuur

bewonderen. De deelnemers waren behoorlijk onder de indruk van de tekeningen op de vloer, gemaakt in mozaïekstijl: "Zoveel werk, tijd en geld..."

Er kwam spontaan een boeiend gesprek op gang over het belang van godsdiensten, de macht van godsdiensten en de verschillen. De deelnemers kwamen tot de conclusie dat je respect moet hebben voor elkaar en dat dit respect groeit wanneer je meer over elkaar weet. Deze uitwisseling was reeds een kleine bijdrage.

In Genk kwamen leden van het parochieteam Kolderbos-Langerlo en van de moskee van Kolderbos samen aan de Fatih Moskee in hun wijk. Ze volgden achteraan in de gebedsruimte het avondgebed mee en konden nadien vragen stellen over islamitische rites bij huwelijk, geboorte, overlijden, enz.... Na het moskeebezoek trok de hele groep naar de kerk enkele honderden meters

verderop, waar ze op een hartelijke ontvangst konden rekenen. Bij een kop koffie kwam een gesprek op gang over gemeenschappelijke punten in de Bijbel en de Koran. De gesprekken gingen vooral over de profeten die in beide boeken voorkomen en over de verschillen, die vaak schuilen in details. De deelnemers probeerden geen gelijk te halen of mekaar te overtuigen, en toonden een groot respect voor elkaar. >>

Pakistani en Turken bezochten de mijncathedraal in Beringen-Mijn.

WATERSCHEI GAAT HEIKELE THEMA'S NIET UIT DE WEG

FOTO'S CONFRONTEREN BEWONERS

GENK - Sinds september 2006 staan op 7 plekken in de mijn-cité van Waterschei grote frames met foto's van 2m op 3m. De foto's gaan over heikele thema's zoals intercultureel samenleven, Nederlands spreken, enz. De initiatiefnemers willen de bewoners een spiegel voorhouden en reacties uitlokken. Het initiatief gaat uit van de plaatselijke buurtwerking, jeugdwerkzorg en het stedelijk wijkmanagement. Een bijzondere rol is weggelegd voor Fotoatelier Zwiep, dat deel uitmaakt van de jeugdwerkzorg. De jongeren maken de foto's en denken na hoe een bepaalde boodschap in een foto kan vertaald worden. Ook de directies van lagere scholen en andere diensten zijn betrokken bij het project..

NEDERLANDS ALS GEMEENSCHAPPELIJKE TAAL

Buurtwerkster Ellen Hendrix: "Momenteel hangt al de derde reeks van 7 foto's op. Voor deze reeks kozen we voor één centraal thema: Nederlands als gemeenschappelijke taal. We zijn tot dit thema gekomen in samenspraak

met directies van scholen en andere organisaties, zoals Basiseducatie en de stedelijke Cel Educatieve Projecten. We vinden het super belangrijk dat iedereen Nederlands kent.

We kozen voor realistische, 'zachte', positieve beelden, maar ook voor de confrontatie. Vooral de foto's van de kleutertjes met als tekst "sprak ik maar Nederlands" en "Geen knuffel bij... ik begrijp geen Nederlands" komen nogal confronterend over. Dit merken we ook in gesprekken, maar de boodschap komt hierdoor veel beter over en zet mensen aan tot nadenken.

Ook de figuranten zijn bewust gekozen. We brengen authentieke buurtbewoners in beeld. Zij zijn gekend in de buurt en worden hierop aangesproken. Zij staan achter de boodschap en het beeld waarin zij figuren en kunnen uitleggen waarom zij meewerken aan het project en welke boodschap zij willen overbrengen."

ACTIEWEEK

"In een 'Actieweek Nederlands' van 25 mei tot 3 juni hebben we sterk geïnvesteerd in gesprekken met ouders en samenwerking met de scholen. We nodigden ouders van kleuters uit op rondetafelgesprekken over het thema en de kinderen voerden in hun klassen ook gesprekken rond taal. We trokken naar verenigingen om te praten over de foto's. In 4 van de 5 lagere scholen vonden de schoolfeesten plaats rond deze

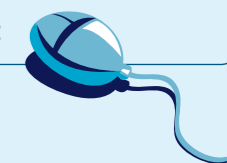
actieweek. Ook hier zijn we aanwezig geweest om te praten over deze foto's.

De vele gesprekken die we naar aanleiding van de reeks rond taal konden voeren, hebben deugd gedaan. We spraken met veel sterke figuren, vaak vrouwen, die bewust met taal en opvoeding in twee talen bezig zijn, er het belang van inzien,... Deze vrouwen verkondigden hun verhaal in groep, waardoor anderen tot nadenken werden aangezet. We hebben er veel van geleerd, en zijn er ook weer wat door geïnspireerd... De persbelangstelling heeft er voor gezorgd dat de doeken vaak 'gezien' zijn, en ook van buitenaf kregen we heel wat positieve reacties."

VANDALISME

Een en ander kon echter niet verhinderen dat enkelen zich blijkbaar stoorden aan het succes van het project. Vier van de zeven foto's werden vernield. Ellen: "Voor ons is het vrij duidelijk dat hier op de boodschap werd gemikt. Het gaat wellicht om een absolute minderheid, maar het maakt het project met foto's op doeken wel kwetsbaar. Daarom zoeken we nu al naar alternatieven om boodschappen in beeld te brengen. We zullen ze vinden ook! Het feit dat allochtone vrouwen via de pers hun ongenoegen ventileren en blijven hameren op het belang van het Nederlands, is een serieuze opsteker!" Alle foto's van het project - ook die van de vorige reeksen - staan ook op het internet:

www.gezien.net

Vervolg >>

Aynur: 'Vroeger zeiden we amper goedendag tegen elkaar. Nu staan we te praten in de gang'.

Over vooroordelen gesproken. Onbekend is onbemind. Krijg je er mee te maken?

Uğur: Er zijn heel wat vooroordelen tegenover ons. Dit maken we dagdagelijks mee.

Hanim: Maar aan de andere kant hebben we zelf ook vaak vooroordelen tegenover andere culturen. Een vooroordeel ontstaat doordat iedereen over dezelfde kam wordt geschoren. Je maakt iets mee, en er wordt gezegd "die Turk doet dit of dat", terwijl de persoon niet bij naam wordt genoemd. Alles wordt veralgemeend. Je moet mensen eerst kennen vooraleer je een oordeel velt. Als we dit met de interculturele ontmoetingen een beetje kunnen veranderen, dan hebben we al veel opgelost.

Sema: Ik herinner me levendig een T-moment waarin een moslimvrouw gevraagd werd waarom bij het bidden de vrouwen achteraan en de mannen vooraan zitten. De vrouw in kwestie sprong recht en beeldde uit hoe het bidden gebeurt. "Kijk," zei ze, "met al die bewegingen zou dat toch geen zicht zijn, als de mannen hiernaar zouden moeten kijken," en ze wees prompt naar haar achterste. Dat is toch fantastisch. Bij de T-bijeenkomsten worden antwoorden geformuleerd op vooroordelen.

Serap: Door te discussiëren en te vertellen, kan je je mening herzien. Het viel op dat door het spel de mensen meer gematigd werden.

Fatiha: Tijdens de T-ontmoeting luisterde iedereen in alle respect naar elkaar. Ik had vrouwen van zes verschillende nationaliteiten bij mij thuis.

Het valt op dat vandaag alleen moslimvrouwen rond de tafel zitten. In de zoektocht naar gastvrouwen was het moeilijker om vrouwen van andere origines te overtuigen om hun deur open te stellen voor een T-sessie. Wat zou mensen tegenhouden om gastvrouw te zijn?

Fatiha: Ik vermoed dat heel wat mensen zich schamen voor hun woning, maar dat is allesbehalve nodig. Ik woon ook maar klein in een appartementje en toch voelde ik er wat voor om gastvrouw te zijn.

Serap: Als mensen bij je binnenkomen, leren ze je kennen en op die manier verlies je een stuk privacy.

Hanim: Of ze zien het ontvangen van mensen als een soort van last, het gevoel van ergens voor te moeten zorgen. Want als gastvrouw wil je toch graag iets om te eten op tafel zetten, ook al weet iedereen dat dit niet moet.

Fatiha: Ja, dat is waar. Het moet niet, maar langs de andere kant wil je als gastvrouw dat alles in orde is. Ik was echt heel erg ziek toen de T-sessie bij mij thuis doorging en ik had wat koekjes gekocht in de winkel. Moest ik niet ziek zijn, dan had ik waarschijnlijk een hoop dingen zelf klaargemaakt. Weet je dat er zelfs mensen zijn die er geen begrip voor kunnen opbrengen omdat je vreemde mensen binnenbrengt in je huis?

Heeft het project concrete veranderingen teweeg gebracht? Wat is er anders dan voorheen?

Aynur: De reacties na de T-bijeenkomst waren allemaal positief. De onderlinge contacten achteraf zijn veranderd. Vroeger zeiden we amper goedendag tegen elkaar, nu staan we te praten in de gang. De mensen zijn liever en hartelijker dan voorheen. Eén van de burens heeft zelfs een tent gekocht om in de zomer samen te kunnen zitten met een tas koffie.

Serap: Vroeger praatte ik niet met mijn burens. Nu wel. Het ijs is gebroken. We praten onderling veel meer over elkaars gewoonten, eten, ...

Hanim: Verschillen zullen altijd blijven, maar als we ons steentje kunnen bijdragen door wat meer uitleg over onszelf te geven en te luisteren naar elkaar, zijn we al goed op weg.

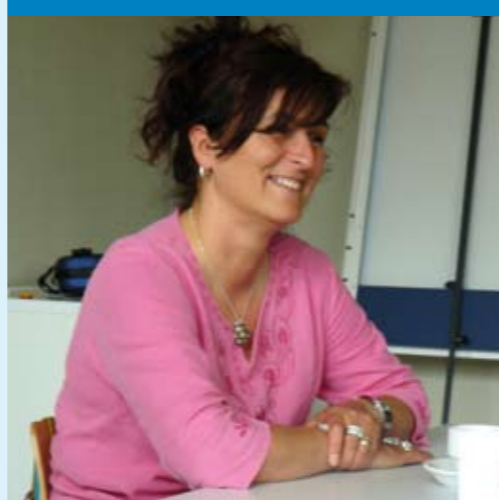
Heel wat deelnemers en gastvrouwen vragen naar een vervolg. Sommigen zouden liefst morgen al opnieuw een t-ontmoeting willen organiseren. Tegelijk kijken ze nieuwsgierig uit naar het toonmoment later dit jaar. Als dat geen blijk van enthousiasme is.

Serap: 'Het viel op dat door het spel de mensen meer gematigd werden. De mensen luisterden met respect naar elkaar'.

Hanim: 'Praten over wat echt telt, gebeurt niet zo vaak. De T-sessie was zo'n moment'.

Uğur: 'Je moet nieuwsgierig zijn naar andere culturen. Zo leer je elkaar echt kennen'.

EEN KANS OM VOOROORDELEN WEG TE WERKEN

PROJECTMEDEWERKSTER SEMA YILDIZ AAN HET WOORD

HEUSDEN-ZOLDER - Sema Yildiz is het gezicht van het project Kleurrijk in de wijk. Zij begeleidt de T-sessies en ondersteunt verenigingen in de organisatie van gezamenlijke activiteiten. We vroegen haar wat het project teweeg brengt bij de deelnemers.

Hoe reageren de deelnemers op de spelvorm bij de T-aanpak?

In het begin nogal onwennig, maar naarmate de sessie vordert, merk je dat ze het appreciëren. Het spel geeft structuur. De mensen praten niet door elkaar en iedereen komt aan de beurt. De deelnemers vinden het ook positief dat er meerdere thema's, stellingen en foto's aan bod komen.

Je merkt het ook als een bepaalde discussie te lang duurt. Dan zeggen ze zelf al: "Kom, nu is het aan de volgende. Gooi maar met de dobbelsteen."

Hoe reageren verenigingen op de uitnodiging om uit te wisselen met anderen?

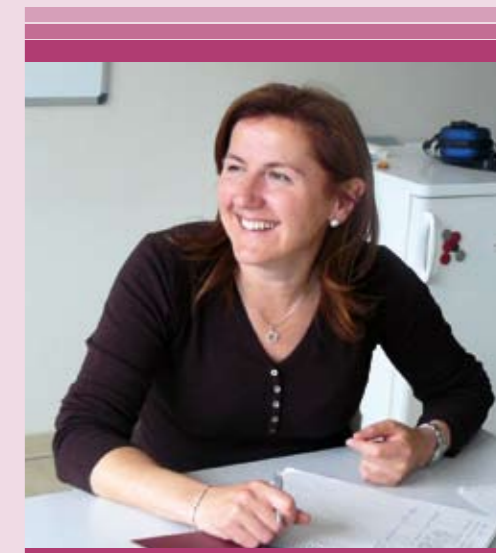
Het is moeilijk om verenigingen samen te brengen. Zij plannen hun activiteiten maanden op voorhand. Je kan er dus niet zomaar tussen schuiven. De verenigingen die er voor open staan, zien er wel onmiddellijk de meerwaarde van in. Zij springen dus snel mee op de kar. Het is ook een voordeel dat wij die gezamenlijke activiteit zelf organiseren. Voor de verenigingen kruipt er dan nauwelijks voorbereidingstijd in. Al bij al lukt het redelijk goed en de verenigingen die al hebben mee gedaan zijn enthousiast.

Wat brengen de T-aanpak en de uitwisselingen tussen verenigingen teweeg bij de deelnemers?

Ik zie dat de deelnemers het als heel positief ervaren. Veel deelnemers hadden vragen die ze daarvoor niet durfden stellen, maar nu kregen ze de kans om hun vragen op tafel te gooien. Anderzijds krijgen de deelnemers ook de kans te antwoorden op vragen die bij de anderen leven en op die manier eventuele vooroordelen weg te werken. Zo denken bijvoorbeeld

veel Turken dat de Belgen hun feesten niet intens vieren. Maar nu begrijpen de deelnemers dat Belgen meer binnenshuis vieren. Turken daarentegen vieren meer op straat. Maar dat wil dus niet zeggen dat de Belgen hun feesten minder intens vieren. Het is gewoon anders.

In elk geval levert dit project mooie interculturele contacten op, waardoor een betere verstandhouding groeit.

Sema Yildiz is het gezicht van het project Kleurrijk in de wijk.

>> ONS GEDACHT

"ALS JE ALLEEN MAAR BIJ JE EIGEN VOLK BLIJFT, DAN BLIJF JE IN ÉÉN VAKJE ZITTEN"

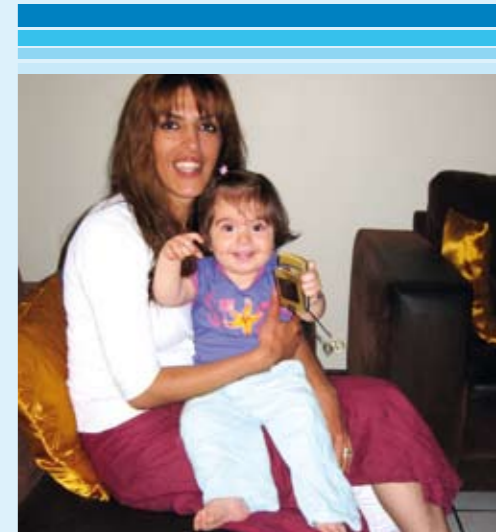
BERINGEN - Reyhan Demir is van Turkse afkomst en woont in de Laan op Vurten in Beringen-Mijn. Ze heeft 4 kinderen en blijft thuis om voor haar kroost te zorgen. Ze organiseerde onlangs een T-ontmoeting bij haar thuis met Turkse, Pakistaanse, Poolse en Italiaanse vrouwen. Ze heeft zo haar gedacht over multicultureel samenleven.

"Ik ben opgegroeid in Hamont tussen de Belgen en enkele Marokkanen. Ik ging er naar de nonnenschool. Ik had daar allemaal geen last van. Hier in Beringen-Mijn wonen vooral Turken, maar als je goed je ogen en je hart opent dan zie je ook Belgen, Polen en Italianen. Ik groet die mensen en zij groeten mij terug. Het hangt allemaal af van je ingesteldheid. Ik merk de laatste jaren ook dat de culturen zich stilaan beginnen te mengen. Zo had ik vroeger een Belgische buurman.

Hij had een groentetuin. Op een dag komt hij naar mij toe met een grote zak bonen. Dat verraste mij, want dat is zo geen Belgische gewoonte. Maar die man had een goede gewoonte van de Turken overgenomen. Dat probeer ik ook te doen. Ik leer van verschillende culturen en pik er overal het beste uit. Als kinderen maar één vriend hebben dan hebben ze maar één voorbeeld, als ze 10 vrienden hebben dan hebben ze 10 voorbeelden. Zo is het ook bij de volwassenen.

Trouwens DE Turken of DE Belgen bestaan niet. Iedereen heeft zijn eigen waarden en normen. Ik was tijdens de T-ontmoeting verrast door een Pakistaanse vrouw. Ik dacht dat die vrouwen erg onderdrukt werden door hun mannen, dat ze altijd binnen moesten blijven en zo. Maar dat klopt niet. De Pakistaanse mannen zijn heel behulpzaam voor hun vrouw, ze helpen zelfs bij het poetsen. Die vrouwen verzorgen zich ook tiptop, ze maquilleren zich weet ge. Ik dacht dat ze gesluierd rondliepen. Zo zie je maar weer: als je elkaar beter leert kennen, dan smelten

alle vooroordelen als sneeuw voor de zon. Als je alleen maar bij je eigen volk blijft, dan blijf je in één vakje zitten. Dat vind ik zo armzalig. Ik denk dat de samenleving veel aangenamer wordt als je samenkomt en kunt praten met mensen van een andere cultuur."

Reyhan Demir: "Ik leer van verschillende culturen en pik overal het beste uit"

BALENDIJK-WEST TOONT DE WEG NAAR INTEGRATIE

“OM EEN INTERCULTURELE SAMENLEVING TOT STAND TE BRENGEN IS INTERACTIE NODIG”

LOMMEL - Eerst noemden we 'hen' vreemdelingen, dan gastarbeiders, later migranten, etnisch-culturele minderheden en nu hanteren we de term 'allochtoon' om aan te duiden dat ze geen 'autochtoon' zijn. Intussen hebben de termen 'oudkomers' en 'nieuwkomers' alweer hun intrede gedaan. Kan u nog volgen? In Balendijk-West gingen Toon & Toon (euh... oude Belgen en nieuwe Belgen) gewoon samen op stap.

“Het project 'Toon & Toon' wil een standpunt uitdragen: om een interculturele samenleving tot stand te brengen waar respect en begrip is voor ieders cultuur - maar waar ook daadwerkelijk wordt samengeleefd - is er interactie nodig” vertelt opbouwwerker Rudi Bloemen. “We vertrokken vanuit eigenschappen die burens of mensen gemeenschappelijk hebben. Met het ontwerpen van een aantrekkelijk logo gaven we het initiatief een gelat mee.”

De Lommelse wijk Balendijk-West telt bijna 900 bewoners, verspreid over 282 woningen. Meer dan de helft is van allochtone origine, maar intussen heeft de meerderheid van hen de Belgische nationaliteit verworven, hier een woning gekocht en hun toekomst verbonden aan dit land. Toch waren de contacten tussen buurtbewoners van uiteenlopende origine eerder beperkt.

“Het project richtte zich in hoofdzaak naar de 2 grootste etnische groepen die de wijk kleuren: Belgen van Vlaamse en Turkse origine. We wilden interactie op gang brengen rond 3 centrale thema's: informatie-uitwisseling, ontmoeting en beeldvorming over het samenleven. En dit door zo dicht mogelijk bij de mensen thuis te werken, in hun directe woonomgeving. Hier spelen zich immers de dagdagelijkse contacten af die het samenleven vorm geven. We wilden de bewoners vanaf het begin zo sterk mogelijk betrekken. We spraken de vrijwillige medewerkers aan via 2 kanalen: rechtstreeks via onze communicatiekanalen naar alle bewoners van de buurt (o.a. de buurtkrant Kievitnieuws), en onrechtstreeks via de Turkse zelforganisaties in Lommel. De werkgroep 'Toon & Toon' was de draaischijf van het project. Hier werden de beslissingen genomen voor de planning en de activiteiten.”

“De werkgroep wou in eerste instantie de informele ontmoeting stimuleren. In samenwerking met gastvrouwen her en der in de buurt werden een 10-tal koffiekranstjes (ten huize van) georganiseerd, met telkens 5 of 6 directe burens als genodigden. Voor de allerkleinsten was er een multiculturele activiteit met o.a. een theeceremonie, henna schilderen en buikdansen. Kinderen en jongeren van de buurt gingen deur-aan-deur met een positieve boodschap over verdraagzaamheid, en bij het jaarlijkse sinterklaasfeest besteedden we aandacht aan de Turkse herkomst van Sint-Nicolaas.

De 'Toon & Toon Nieuwjaarsmatinee' benadrukte het samen feesten en werd

tweemaal met succes georganiseerd. Muziek van eigen bodem, kinderanimatie, spijs en drank passeerden de revue in een aantrekkelijk kader.

De hogere participatiegraad van vrouwen aan het project kwam niet alleen tot uiting in de opkomst voor de werkgroep, maar ook in hun aanwezigheid voor de activiteiten. Een vrouwendag in het buurthuis, met informatie-uitwisseling en een internationale brunch, en een uitstap naar de Ardennen waren dan ook exclusief op deze doelgroep afgestemd.”

FOTOBOEK ALS SLUITSTUK

Het fotoboek 'De normaalste zaak van de wereld' betekende het sluitstuk van het project Toon & Toon. Het werd een boek van de kleine dingen, om respect en begrip voor elkaar te stimuleren.

Rudi Bloemen: “Het boek gaat niet over integratie, godsdienst, geschiedenis, over grote verhalen en nog grotere verschillen, maar over gewone dingen. Voor veel burens die al jaren langs elkaar wonen, is samenleven immers de normaalste zaak van de wereld. Bijna 200 bewoners maken hun opwachting in het boek. De foto's vertellen over het leven en de sfeer in deze wijk. Niet dat het allemaal zo

makkelijk of vanzelfsprekend is, zeker als je niet vertrouwd bent met ieders cultuur en gewoonten. Maar de bewoners mogen trots zijn, op zichzelf, op hun wijk. Ze hebben van hun kleurrijke wijk een levende plek gemaakt met aandacht voor mekaar.”

Fotoboek 'De normaalste zaak van de wereld' - augustus 2006

© fotografie: Robert Boons / teksten: Stefan Boonen / vormgeving: Edwin Habraken / projectcoördinator: Rudi Bloemen

Kostprijs: € 6,5
info: rudi@opbouwwerk.be
011/79.02.80

Vervolg >>

Samen aan de ontbijttafel

Het OCMW-dienstencentrum, de Turkse moskee en het buurtwerk Kolderbos organiseren elk apart maandelijks een ontbijt voor de eigen leden en achterban. Onder impuls van ons project sloegen de drie organisaties nu de handen in elkaar voor een gezamenlijk ontbijt, waarbij alle inwoners van Kolderbos werden uitgenodigd. Liefst 160 mensen schoven samen aan de ontbijttafel aan. Het werd een gezellige bedoening.

De organisaties vonden dit voor herhaling vatbaar, omdat er een unieke gelegenheid is gecreëerd om de verschillende culturen met hun verschillende ontbijtmenu's te kunnen presenteren. De deelnemers waren zeer enthousiast over het initiatief en vonden het aanbod van ontbijt zeer gevarieerd.

Dansinitiatie

Interculturele uitwisseling is geen louter talig gebeuren. De taal wordt aangevuld door lichamelijke en zintuiglijke ervaringen.

Samen zingen, dansen, muziek maken of feesten zijn universele cultuuruitingen. Dit gegeven indachtig mobiliseerden verschillende verenigingen in Beringen hun leden om samen een danspasje te wagen. De Turkse Unie der Vrouwen, de Vlaamse liberale vrouwen en de Italiaanse vrouwen van ACLI Beringen deden mee.

“Met alle vrouwen op een rij hebben we de beginselen van het salsadansen onder de knie proberen te krijgen” vertelt projectmedewerkster Sema Yildiz. “Stapje voor stapje werden de pasjes moeilijker, maar werd er natuurlijk ook meer gelachen. Na het dansen konden we genieten van de hapjes die door de Turkse vrouwen gemaakt waren. Dit dansfeest sloeg zo aan dat er onmiddellijk de belofte werd gedaan om dit nog eens te herhalen met een initiatie in de Turkse en de Italiaanse dans.”

Naarmate de danspassen moeilijker werden, werd er meer gelachen.

Liefst 160 mensen schoven samen aan de ontbijttafel aan.

GASTVROUWEN OVER DE T-AANPAK

“IEMAND JE HUIS BINNENLATEN, IS IEMAND IN JE LEVEN BINNENLATEN.”

HEUSDEN-ZOLDER - Net zoals bij de T-sessies brachten we op 14 mei vrouwen van twee verschillende etnische herkomsten rond de tafel. Deze keer niet om van gedachten te wisselen over cultuurverschillen, maar vooral om terug te kijken op de T-sessies. Deze sterke vrouwen waren stuk voor stuk gastvrouw van een T-ontmoeting: Uğur en Hanim, twee Turkse vrouwen uit de Tuinwijk van Beringen; de Marokkaanse Fatiha, de Turkse Serap en Aynur uit het Genkse Kolderbos. De ene werkt, de andere is huisvrouw. De ene heeft kinderen, de andere niet. Een divers publiek, zo blijkt. Sema Yildiz stelde de vragen.

Jullie zijn allen gastvrouw geweest bij een T-sessie. Waarom heb je zo'n T-ontmoeting bij je thuis laten doorgaan?

Uğur: Ik leer graag andere mensen kennen. Ik ben tegelijk nieuwsgierig naar andere culturen. Door met elkaar te praten, zien we hoeveel we op elkaar lijken.

Hanim: Ik heb een internationale

vriendengroep, maar toch zijn er zaken waarin je je niet durft verdiepen. Nu werden we door de spelvorm gedwongen om vragen te stellen, te antwoorden en eerlijk te zijn.

Normaal wordt er over oppervlakkige dingen gepraat, dingen die onbelangrijk zijn. Praten over wat telt, gebeurt niet vaak. De T-sessie bij mij thuis was zo'n moment.

Serap: In onze appartementsblok zijn we onbekenden voor elkaar. Ik wilde mijn burens leren kennen. Ik wilde leren hoe anderen denken, want ik stelde me veel vragen: hoe kan ik op een goede manier samenleven met mensen? Waarmee moet ik rekening houden om goed te doen, want ik ben vreemdeling. Mensen zijn vaak terughoudend ten aanzien van Turkse mensen, maar ik wil laten zien dat we hetzelfde zijn. We kunnen toch samenleven, samen genieten, ...

Aynur: Het is fijn om samen te komen en elkaars gedachten te leren kennen. Het zit bovendien in mijn karakter om mij te uiten.

Fatiha: Ik heb de behoefte om bepaalde dingen uit te leggen. Er worden zoveel verkeerde dingen gezegd over moslims. Ik voel me verantwoordelijk om dit aan

te kaarten en verkeerde opvattingen uit de wereld te helpen.

>>

Fatiha: 'Er worden zoveel verkeerde dingen gezegd over moslims. Ik heb de behoefte om bepaalde dingen uit te leggen.'